

T.C.
ADALET BAKANLI I
Adli Destek ve Ma dur Hizmetleri Dairesi Ba kanlı 1

Sayı : E-27239794-045.02-89/790
Konu : Görü Talebi

05.04.2023

..... CUMHUR YET BA SAVCILINA

İlgili : Adli Yargı İlk Derece Mahkemesi Adalet Komisyonu Ba kanlı ının 21.03.2023 tarihli ve B.03.1.AKM.1.33.00.00-2023/1807 Muh. sayılı yazısı.

6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Kar ı İddetin Önlenmesine Dair Kanun kapsamında görevli tedbir mahkemelerine, iddet uygulayan veya iddet ma duru sıfatıyla velayete konu çocuklar hakkında 6284 sayılı Kanun ve 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu kapsamında tedbir kararı verilmesine ilikin gelen taleplerin, Hâkimler ve Savcılar Kurulunun 27.12.2019 tarihli ve 1584 sayılı kararı uyarınca, derdest bo anma davası bulunması nedeniyle velayete konu olan bu çocuklar hakkında tedbir kararlarının bo anma davasına bakan aile mahkemesi tarafından mı, yoksa ihtisas mahkemesi olarak 6284 sayılı Kanun kapsamında görevli tedbir mahkemesi tarafından mı verileceği hususunda görüş bildirilmesi talebini içeren ilgili yazı incelendi.

Bilindiği üzere;

4721 sayılı Türk Medeni Kanununun,

"Geçici önlemler" kenar bahlıklı 169 uncu maddesinde;

"Bo anma veya ayrılık davası açılınca hâkim, davanın devamı süresince gerekli olan, özellikle e lerin barınmasına, geçimine, e lerin mallarının yönetimine ve çocukların bakım ve korunmasına ilikin geçici önlemleri re'sen alır."

6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Kar ı İddetin Önlenmesine Dair Kanunun,

"Amaç, kapsam ve temel ilkeler" kenar bahlıklı 1 inci maddesinin birinci fıkrasında;

(1) Bu Kanunun amacı; iddete u rayan veya iddete u rama tehlikesi bulunan kadınların, çocukların, aile bireylerinin ve tek taraflı ısrarlı takip ma duru olan ki ilerin korunması ve bu ki ilere yönelik iddetin önlenmesi amacıyla alınacak tedbirlere ilikin usul ve esasları düzenlemektir.

"Hâkim tarafından verilecek önleyici tedbir kararları" kenar bahlıklı 5 inci maddesinin birinci ve üçüncü fıkralarında;

"(1) iddet uygulayanlarla ilgili olarak a a ıdaki önleyici tedbirlerden birine, birkaçına veya uygun görülecek benzer tedbirlere hâkim tarafından karar verilebilir:

a) iddet ma duruna yönelik olarak iddet tehdidi, hakaret, a a ılama veya küçük dü ürmeyi içeren söz ve davranı lar da bulunmaması,

b) Mü terek konuttan veya bulundu u yerden derhâl uzakla tırılması ve mü terek konutun korunan ki iye tahsis edilmesi,

c) Korunan ki ilere, bu ki ilerin buldukları konuta, okula ve i yerine yakla maması,

ç) Çocuklarla ilgili daha önce verilmemiş bir ki isel ilikin kurma kararı varsa, ki isel ilikin refakatçi e li inde yapılması, ki isel ilikin sınırlanması ya da tümüyle kaldırılması,

d) Gerekli görülmesi hâlinde korunan ki inin, iddete u ramamı olsa bile yakınlarına,

tanıklarına ve ki isel ili ki kurulmasına ili kin hâller saklı kalmak üzere çocuklarına yakla maması,

e) Korunan ki inin ahsi e yalarına ve ev e yalarına zarar vermemesi,

f) Korunan ki iyi ileti im araçlarıyla veya sair surette rahatsız etmemesi,

g) Bulundurulması veya ta ınmasına kanunen izin verilen silahları kollu a teslim etmesi,

) Silah ta ınması zorunlu olan bir kamu görevi ifa etse bile bu görevi nedeniyle zimmetinde bulunan silahı kurumuna teslim etmesi,

h) Korunan ki ilerin buldukları yerlerde alkol ya da uyu turucu veya uyarıcı madde kullanmaması ya da bu maddelerin etkisinde iken korunan ki ilere ve bunların buldukları yerlere yakla maması, ba ımlılı ının olması hâlinde, hastaneye yatmak dâhil, muayene ve tedavisinin sa lanması,

ı) Bir sa lık kurulu una muayene veya tedavi için ba vurması ve tedavisinin sa lanması,

...

(3) Bu Kanunda belirtilen tedbirlerle birlikte hâkim, 3/7/2005 tarihli ve 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanununda yer alan koruyucu ve destekleyici tedbirler ile 4721 sayılı Kanun hükümlerine göre velayet, kayyım, nafaka ve ki isel ili ki kurulması hususlarında karar vermeye yetkilidir.

"Tebdir kararının verilmesi, tebli i ve gizlilik" kenar ba lıklı 8 inci maddesinin birinci fıkrasında;

"Tebdir kararı, ilgilinin talebi, Bakanlık veya kolluk görevlileri ya da Cumhuriyet savcısının ba vurusu üzerine verilir. Tebdir kararları en çabuk ve en kolay ula ılabilecek yer hâkiminden, mülkî amirden ya da kolluk biriminden talep edilebilir."

5395 sayılı Çocuk Koruma Kanununun,

"Koruyucu ve destekleyici tebdir kararı alınması" kenar ba lıklı 7 inci maddesinin birinci fıkrasında;

"(1) Çocuklar hakkında koruyucu ve destekleyici tebdir kararı; çocu un anası, babası, vasisi, bakım ve gözetiminden sorumlu kimse, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu ve Cumhuriyet savcısının istemi üzerine veya re'sen çocuk hâkimi tarafından alınabilir."

Hükümleri yer almaktadır.

Bununla birlikte, **30.12.2019 tarihli ve 30994 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 27.12.2019 tarihli ve 1584 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kurulu Birinci Dairesi Kararında da;** *"Aile mahkemesinde açılan dava ile birlikte veya dava açıldıktan sonra bu davayla irtibatlı olarak 6284 sayılı Kanun kapsamında önleyici ve koruyucu tebdir talep edilmesi halinde, davanın esastan görüldü ü mahkemenin bu i e bakmasına"* karar verildi i belirtilmektedir.

6284 sayılı Kanun, iddete u rayan veya iddete u rama tehlikesi bulunan kadınların, çocukların, aile bireylerinin ve tek taraflı ısrarlı takip ma duru olan ki ilerin korunması ve bu ki ilere yönelik iddetin önlenmesi amacıyla alınacak tedbirlere ili kin usul ve esasları düzenlemektedir. Kanunun korumayı amaçladı ı ki iler arasında çocuklar da bulunmaktadır. Dolayısıyla Kanun kapsamında mülki amir, kolluk amiri ve hâkim tarafından alınabilecek tedbirlerden çocuklar da yararlanmaktadır. 6284 sayılı Kanunun be inci maddesinin üçüncü fıkrasında da Kanunda belirtilen tedbirlerle birlikte hâkimin 5395 sayılı Kanunda yer alan koruyucu ve destekleyici tedbirler ile 4721 sayılı Kanun hükümlerine göre velayet, kayyım, nafaka ve ki isel ili ki kurulması hususlarında karar vermeye yetkili oldu u ifade edilmi tir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri ile açıklamalardan anla ılaca ı üzere; 6284 sayılı Kanun kapsamında iddete u rayan veya u rama tehlikesi bulunan ki inin beraberindeki çocuklar için 5395 sayılı Kanundaki koruyucu ve destekleyici tebdir talebinde bulunulması halinde, 6284 sayılı Kanun kapsamında görevli mahkeme tarafından 6284 sayılı Kanuna göre verilen tedbirlerin yanında her olayın özelli ine göre ve çocuklar için 5395 sayılı Kanunda yer alan uygun tedbirlerden birine veya birkaçına karar verilebilecektir. Bu talep hakkında görevli mahkeme 6284 sayılı Kanun gere ince karar vermeye

yetkili aile mahkemesidir.

Öte yandan, 5395 sayılı Kanun kapsamında çocuğun korunmasının talep edildiği hallerde, çocuk hakkında koruyucu ve destekleyici tedbir kararı; çocuğun annesi, babası, vasisi, bakım ve gözetiminden sorumlu kimse, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu ve Cumhuriyet savcısının istemi üzerine veya re'sen çocuk hâkimi tarafından alınabilecektir. Bu durumda, görevli mahkeme çocuk mahkemesidir.

Bununla birlikte, 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 169 uncu maddesine göre bo anma veya ayrılık davası açılınca hâkim, davanın devamı süresince çocukların bakım ve korunmasına ili kin gerekli olan geçici önlemleri re'sen alabilmektedir.

27.12.2019 tarihli ve 1584 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kurulu Birinci Dairesi Kararında ise aile mahkemesinde açılan dava ile birlikte veya dava açıldıktan sonra bu davayla irtibatlı olarak 6284 sayılı Kanun kapsamında önleyici ve koruyucu tedbir talep edilmesi halinde, davanın esastan görüldüğü mahkemenin bu işle bakmasına karar verildiği görülmektedir. Kurul bu kararlar, yargılamaya konu bir dava dosyası önünde olan hâkimin davayla irtibatlı olan, taraflar arasındaki 6284 sayılı Kanun kapsamındaki tedbir talepleri hakkında da karar vermesinin daha yerinde olacağını de erlendirmiştir.

Bu itibarla;

1-6284 sayılı Kanun kapsamında iddete uğrayan veya iddete uğrama tehlikesi bulunan kişinin beraberindeki çocuklar hakkında 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanununda yer alan koruyucu ve destekleyici tedbir taleplerinin, 6284 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca bu Kanun kapsamında görevli tedbir mahkemesi hâkimi tarafından de erlendirilebileceği,

2-Korunmaya muhtaç çocuk, suçta sürüklenen çocuk ve suç mağduru çocuk yönünden 6284 sayılı Kanun kapsamında bir iddet iddiası olmaksızın 5395 sayılı Kanuna göre tedbir talebinde bulunulması halinde, tedbir kararı verme konusunda çocuk mahkemesinin görevli olduğu,

3-Taraflar arasında görülmekte olan bo anma veya ayrılık davasının devamı süresince, hâkim tarafından çocukların bakım ve korunmasına ili kin gerekli olan geçici önlemlerin re'sen alınabileceği, bu önlemler arasında 6284 sayılı Kanun kapsamındaki tedbirler ile 5395 sayılı Kanununda yer alan koruyucu ve destekleyici tedbirlerin de bulunduğu,

Mütalâa edilmekle birlikte, sorunun yasa ve yargı yoluyla çözülmesinin uygun olacağını de erlendirilmektedir.

Bilgilerine rica ederim.

Meral GÖKKAYA

Hâkim

Bakan a.

Ba kan